

МОЛОДИЙ КОМУНАР

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 3 грудня 1939 р.

Вівторок, 25 серпня 1987 року

№ 102 (3921).

Ціна 2 коп.

НАШ СУЧАСНИК

ШКОЛА зустріла її тишею коридорів, запахами свіжого дерева, фарби, шпакатурки, як то звичайно буває після ремонту. Власне, бачити школу саме такою вона зникла, бо вже п'ятий рік приходить сюди ось так, до початку занять. Піднімалася на другий поверх пошарпані, несвіжою, а кроки її відлунували в довгих коридорах і поверталися назад, підсленні особливою акустикою школи, яка тільки готується прийняти дітей. За тиждень-другий заповнять вони ці сходи, переходи й класи, і стане тоді школа якось одразу іншою, обжитішою чи що...

От і закінчилася ще одна відпустка, знов починається шкільні будні. Від думки про не Тетяну Олександрівну відчула приплив почуттів, у яких була й піднесеність, і стурбованість, і... Як там вони, її вчорашні п'ятикласники? Одразу напливали спомини недавні, але вже ніби з іншого часу, бо кожен навчальний рік у школі знаменує собою

вчителька тоді відповіла так: «Але ж я з вами, якщо ви робитимете не так, то я підкажу. А якщо я робитиму замість вас, то ви нічого не навчитесь — на другий день все забудете...»

Зате скільки гордості було у п'ятикласників, коли смакували чаєм з тортом, спеченим власними руками, без допомоги вчительки! Та хіба тільки в цьому проявили вони свою самостійність? Ось хоч би взяти роботу учком. Віта Лук'яненко представляла в ньому 5 «А». Відчувши довіру вчительки, вона разом з подружками самотужки, так би мовити, перевикує відстаючих.

ШКОЛА, невгамовні хлопчики та дівчатка, які навчались в ній, — все це складає зміст життя молоді вчительки математики, комсомолки Т. О. Сидоренко. Та й такі дуже багато пов'язано її життя саме з Новомиргородським ЦШ № 2. І в минулому, й нині. Бо й живе, як жартує сама Тетяна Олександрівна, тут же при школі — у шкільній квартирі, яка знаходиться зовсім поряд з навчальним корпусом. Тут піростає і маленька Вікторія. Нині довів три роки, та вона вже давно стала в школі своєю — нерідко приходить туди з мамою.

Навчальний рік, який скоро розпочинається, буде для молоді вчительки особливим: вперше її обрали вишнього депутата районної Ради народних депутатів.

— До громадської роботи, — каже з цього приводу Т. О. Сидоренко, — я звикла ще в інституті, де була секретарем комсомольської організації, очолювала й вчительську спілчанську організацію школи. Але, звичайно, депутатський мандат накладає особливу відповідальність. Думаю, що успіх чи невдача в цій роботі не зможуть не позначитися і на моїх стосунках із моїми школярами, а їхніми батьками. Треба сказати, що напружені роботи підказують самі вибори. Місто наше зростає, народжуються все нові сім'ї, і проблема житла стає для них найважливішою. Нині ми ведемо мову про створення МЖК.

Що ж, можливостей проявити самостійність у молодого депутата буде немало. До нього її спонукають накази виборців стосовно поліпшення комунальних служб, водопостачання, благоустрою Новомиргорода.

— Все-таки я твердо переконана, — каже Тетяна Олександрівна, — що основи особистостей майбутніх віців перебудови мають закладатися в школі. Тут треба по-справжньому привчати дітей до гласності, демократії.

У її класі не й торік відбулося не лише на словах. Уклали п'ятикласники з дирекцією договір про колективну відповідальність за стан обладнання класу — і протягом року дбайливо оберігали й ремонтували навіть парти та стільці. А делегата на обласний піонерський зліт обирали відкритим голосуванням. Переважну більшість голосів одержала староста класу Л. Прокіпчук. Воно й зрозуміло — лідер справжній, не призначений.

Уже в райкомі комсомолу, де зайшла мова про молоду вчительку Т. О. Сидоренко, мені розповіли невеличку історію про неї та її клас. Було це в день піонерського свята, під час конкурсу малюнків на асфальті. Змагалися цілими класами, і через те немало класних керівників з усіх сил допомагали своїм вихованцям. Одна мама, вболівуючи за «свій» клас, і сказала тоді Тетяні Олександрівні:

— Гляньте, он інші вчительки своїм дітям допомагають, а ви — ні...

— А ви, діти, що скажете, треба мені замість вас малювати? — спитала вчителька.

— Ні, ні, ми самі! Самі малюватимемо! — загукали п'ятикласники, і малювали, стараючись як тільки могли. Їхній малюнок, до речі, було визнано найкращим.

П. СЕЛЕЦЬКИЙ,
м. Новомиргород.

НАЙКРАЩИЙ — СВІЙ МАЛЮНОК

щось принципово нове в житті маленької людини. Та й учителю теж. В усьому разі вона, Т. О. Сидоренко, колишня учениця цієї школи, випускниця фізико-математичного факультету Кіровоградського педінституту, а нині вчителька й класний керівник, завжди переживала не саме так...

— Тетяно Олександрівно, — голос Люба Прокіпчук прозвучав для вчительки ніби наяву, зримо, так яскраво пам'яталися їй ті події минулого навчального року, — а пригадуєте, ви нам говорили подумати, як краще провести «Нумо, дівчатка!»? То ми пригадали! Зробимо їх як українські вечорниці!

Що й казати, вечорниці ті вдалися на славу. Дівчатка-п'ятикласниці гуртом наготували веселі стряп, серед яких перше місце по праву належить визнати за знаменитими варениками: самі переобладали клас, оформили його під хату для вечорниць. Та й повдалися відповідно до моменту — пишались у вишиванках... Змагання вдалося на славу. А під кінець ще й танці були.

— Ви знаєте, того недільного дня я остаточно переконатися, — говорить Тетяна Олександрівна, — що дітям треба більше довіряти, давати простір їхній фантазії й уподобанням. Тієї неділі (бо відбувалося все у вихідний день) я в декому із своїх п'ятикласників, які досі трималися трохи осторожно, відкрила для себе масу талантів. Та і в нас, дорослих, якщо відверто, дитяча «самодіяльність» викликала приплив натхнення й інтересу до позакласної роботи... Бо, чого гріха тайти, нерідко ця робота через свою заформалізованість викликає у колег важкі зітхання. А зробити по-своєму, «розформалізувати» її — не завжди духу вистає...

Вайтку, після екзамену, п'ятикласники працювали в полі, заробляли самі гроші для майбутньої екскурсії по шевченківських місцях, куди вирішили поїхати усім класом.

— Я часто думаю про те, — продовжувала Т. О. Сидоренко, — що надмірною опікою ми самі привчаємо своїх дітей амалку до бездіяльності, безініціативності. У своїй роботі класного керівника я взяла курс на народну педагогіку, а навчалася її від мами, яка змалку доручала мені і їсти варити, й по господарству паратися. Спасибі їй, тепер, у шлюбі, вмю все сама.

Звичайно, народна педагогіка не в пов'язку багатьом батькам. Та довелось Тетяні Олександрівні почути від однієї дівчинки й таке: «Я не хочу сказати, що ви погані класний керівник, але чого ви нам не допомагаєте? Ми змушені самі все робити». Молода

І КОНКУРС, І СВЯТО

— Знаєте, важко навіть сказати, що проходить просто конкурс професійної майстерності водіїв автомобілів, — розповідає минулої суботи головний секретар змагань, суддя першої категорії В. В. Касолапов. — Це справжнє свято для нас і настрій у всіх піднесений, радісний.

На XVI конкурс професійної майстерності водіїв області прибули представники з 15 автотранспортних підприємств. Ось за кермо автомобуса «ЛАЗ-695» сідають один за одним досвідчені водії. Та не всім вдається безперешкодно подолати при швидкісному маневруванні задану відстань. Тут судді одностайно визначили переможця. Ним став водій Олександрійського АТП 13506 Д. Ф. Токаренко. Серед молодих водіїв першість виборов представник автопідприємства Долинської Сергій Кашель. У нього ж — і друге загальне місце.

— Нілких секретів у мене немає, — усміхається Сергій на моє запитання. — Понувало напруження, і, звичайно, хотілося показати свою майстерність перед досвідченими колегами.

Олександр Шелєв з Кіровограда, коли його товариш по команді Володимир Короленко не зміг вправно проїхати між прапорцями, сумував вголос:

— От не поталанило хлоп-

цеві. Та нічого, це його перше змагання. Наступного року без призу додому не поїде.

Конкурси професійної майстерності водіїв, як і цей, стали вже традицією. За словами головного судді змагань І. К. Панікоровського, за десять років ще не було випадку, щоб серед якогось класу автомобілів молоді не виборювали перших місць.

— На легковому автомобілі «ГАЗ-24» Володимир Решетняк, — підказує учасник конкурсу Сергій Лалін, — обов'язково увійде в число переможців. Він — один із кращих працівників Світловодського АТП-13507. Хоч Володимиру й бракує досвіду, та майстерності не позичати.

Справді, В. Решетняк поїз у Світловодськ не лише грамоту обкому комсомолу за зайняте перше місце серед молоді, а й іншу відзнаку — диплом переможця конкурсу. А інструктора обкому комсомолу Станіслава Чернявського, коли той вручав нагороди і бажав, щоб хлопці з такими ж відзнаками поверталися і з республіканських змагань, перемінець заповнив:

— Не будемо останніми й у республіці!

Наш кор.

м. Кіровоград.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ

● ЛИСТ ПОКЛИКАВ У ДОРОГУ: ДЕ ПРИКЛАСТИ РУК СТАРШОКЛАСНИКАМ? «ТАНЯ ХОЧЕ ПРАЦЮВАТИ» — 2 СТОР.

● «ДІВЧИНА З НАШОГО МІСТА». РОЗПОВІДЬ ПРО БЕЗСТРАШНУ ПІДПІЛЬНИЦЮ ЧИТАЙТЕ НА 3 СТОР.

● ТРАДИЦІЙНА ПІДБІРКА ЗА ЛИСТАМИ ДРУЗІВ «МК» «ЧИТАЧ — ГАЗЕТА» — 3 СТОР.

АНОНС

«Молодий комунар-88». Яким би хотіли бачити його читачі? Що хвилює сьогодні юнаків і дівчат. Які проблеми з життям молоді області висвітлюються газетою недостатньо? Чи та багато інших питань були в центрі уваги діалогу читачів і журналістів — учасників агітпробу «Молодо-го комунара», присвяченого 70-річчю Великого Жовтня. (Читайте 2 стор.)

ЗВІТИ І ВИБОРИ В КОМСОМОЛІ

жу. Прийшов після армії в господарство, піроку був слюсарем. Потім автомашину нову дали. До молоді в нас з довірою ставляться.

Зараз наша головна турбота — обладнати студію. Думаємо восени юнаків у армію провести урочисто, на жовтєві свята влаштувати «вогник». Знаю, що це зробити буде нелегко. Але мені здається, вихід тут один. За паперами, протоколами, звітами не забувати про людей. З кожним не полінуватися поговорити, життям поцікавитись, пореда дати. Не вірю, що не відгукнуться.

М. ПОЛІЩУК,
секретар комсомольської організації колгоспу «Дружба».
Добровеличківський район.

Активність — значить у всьому!

Гривають звітно-виборні збори у комсомольських групах нашого колгоспу. А першими зібралися, щоб підсумувати свою роботу, комсомольці тракторної бригади № 1. Хлопці молоді, здебільшого після школи. Організація там невелика — четверо трактористів і двоє зварників. Секретарем у них Олександр Панасов.

Збори пройшли жваво. Не мовчали механізатори, а говорили про свої проблеми, пропонували шляхи їх вирішення.

Передовий підрозділ нашого господарства — автогараж. Групокомсоргом там — Геннадій Сиденко. Комсомольці-водії працюють відмінно. Вік-

тор Стоваб, скажімо, вже завершує виконання плану двох років. А Володя Пуля скоро рапортує про те, що впорався з річними зобов'язаннями. Одним словом, сумлінні хлопці.

Однак сидів, слухав їхні виступи на зборах і думав: якби ж ви, друзі, не тільки за кермом чи в полі активними були, а й в громадських справах. Бо нерідко трапляється так: треба рейд провести, скажімо, по підготовці ферм до зими, а нікому.

Правління колгоспу до нас ставиться прихильно. З проханням якимось звернешся — чи це стосується виробництва, чи дозволя — завжди ідуть назустріч. Я за себе ска-

Цей знімок зроблено перед самою дорогою. А поїхали ці хлопчини й дівчатка на Всесоюзний піонерський зліт в «Артен». Вони — делегати від нашої області, і тана честь випала їм за активну піонерську роботу.

Фото І. ЯКОВЕННА.

ВІЧ-НА-ВІЧ З ЧИТАЧЕМ

Репортаж з автопробігу

Яскравий автобус з емблемою «Молодого комунара» з'явився на стадіоні в Устинівці лірично у ту мить, коли розпочиналося традиційне районне свято обжинок.

До нас завітали учасники агітпробігу обласної молодіжної газети, присвяченого 70-річчю Великого Жовтня, — оголосив під оплески присутніх перший секретар райкому комсомолу Олександр Щерук.

Так розпочалася чергова зустріч журналістів «Молодого комунара» зі своїми читачами. Власне, не тільки працівників редакції, бо до складу агітбригади, окрім заступника редактора газети Анатолія Безтаки, відповідального секретаря Ігоря Куценка, завідуючого відділом комсомольського життя і економіки Миколи Черненка, старшого кореспондента Ніни Даниленко та кореспондента відділу комуністичного виховання Сергія Бондарева, художни-

ка Олександра Босого виходили і лектор обкому комсомолу Сергій Каракулін, начальник обласного управління по розповсюдженню преси Л. М. Ратушний, учасники вокально-інструментального ансамблю «Гарний настрій» під керівництвом Олександра Агурі ВО «Друкмаш».

...Хвилююча мить: двічі Герой Радянського Союзу Олексій Юхимович Мазуренко вручає приз свого імені молодим завізачам жнив — членам комсомольсько-молодіжної збирально-транспортної ланки радгоспу «Устинівський» у складі Олександра Швеця, Миколи Наумича та Івана Іовина.

Відразу після цього комбайнер «Дону-1500» Олександр Швець дає інтерв'ю «Молодому комунару»:
— Люблю і читаю свою «молодіжку», — розповідає він. — Радий, що на цього річних жнивках виборів першість у районному соціалістичному змаганні на честь ушавленого земляка. Приємно, що став героєм однієї з публікацій «Молодого комунара»...

На імпровізовану сцену запрошуються учасники агітпробігу. Розпочинається прес-конференція для читачів.

Журналісти розповіли про свою роботу, поділилися творчими планами, відповіли на запитання. Про особливості нинішньої переплатної кампанії повідав присутнім Л. М. Ратушний.

А потім відбувся розіграш безпрограшного лотоспринту «МК-88». Власники частини білетів (а розійшлися вони враз) отримали крупні речові виграші, спортивний інвентар, рибальське спорядження, книги, вишукану парфюмерію. Поруч велася передплата на «Молодий комунар». До столика розповсюдженню преси Валентини Іванової відразу вишукувалася чимала черга.

— Кілька років передплатую газету, — розповідає тракторист колгоспу імені

Куйбишева Василь Костюк. — Читаю матеріали про життя сільської молоді, подобається «Клуб молоді сім'ї». А от спортивної інформації, на мою думку, «Молодий комунар» друкує недостатньо...

— Члени нашого колективу не вперше працюють на Кіровоградщині, — включається в розмову Бувдівельний Ярослав Бойчук. — Нині зводимо в Устинівці 16-квартирний житловий будинок. І всі читаємо «Молодий комунар». Щоправда, придбати його в кіоску «Союздруку» не легко: надто мало примірників газети надходить туди. Вирішив передплатити «молодіжку» на домашню адресу — в Івано-Франківську область...

Того ж дня агітавтобус «МК» побував у Долинській та Бобринській. Учасники пробігу відвідали інтернаціональну будову — Криворізький гірничо-забачувальний комбінат окислених руд, провели прес-конференцію на стадіоні в Бобринці. Теплу зустріч з читачами супроводжував виступ ВІА «Гарний настрій».

СОЛДАТ — ВСЮДИ СОЛДАТ

Воїни-інтернаціоналісти можуть відіграти відчутну роль у військово-патріотичному вихованні молоді, підготовці її до служби в лавах Збройних Сил СРСР. Серед питань на зустрічі членів бюро Ленінського райкому партії міста Кіровограда з воїнами-інтернаціоналістами, які служили у складі обмеженого контингенту радянських військ в Афганістані, саме цю тему було надано чільне місце.

Воїни-інтернаціоналісти — люди фронтової мужності, високого патріотичного й інтернаціонального обов'язку. За кілька хвилин до початку зустрічі всі вони з'явилися в залі засідань. Гранична точність, невідірвана скромність, рівновага, зосередженість. На грудях багатьох юнаків виблискують нагороди, у руках — нагрудні знаки.

Уступному слові першого секретаря Ленінського райкому Компартії України О. М. Спінка, в інших виступах — представники міськвійськомату, воїни-інтернаціоналісти, комсомольських працівників, голови районної ради ветеранів війни і праці, кавалера ордена Слави трьох ступенів М. І. Жосан — пролунав заклики до активної роботи воїнів-інтернаціоналістів по комуністичному вихованню підрастаючого покоління.

Зустріч проходила в безпосередній обстановці. Говорили з трибуни і з місць, неформально. Загалом вимальовувалася така картина: воїнам-інтернаціоналістам доводиться здебільшого діяти самотужки.

Створений у місті клуб воїнів-інтернаціоналістів

ще не налагодив свою роботу, та й комітети комсомолу стоять осторонь його потреб і запитів. Якби клуб діяв автономно від комсомолу, це привело б до спражнього двоцентризму серед молоді. Перші невдачі вже були. Колишні воїни хочуть організувати будь-які корисні справи, скажімо, влаштувати похід до призовної молоді місцями бойової слави, змагання, наразі зустрілись з учнями в школі, — але в своїх проханнях нашоухаються на відмову з боку адміністрації. А власне комсомольські організації й гадки не мають про такі їхні задуми. І справа в яне. Потрібна чітка взаємодія.

Чимало проблем було названо і в організації діяльності клубу. Його постійного зв'язку з воїнами-інтернаціоналістами; зокрема в їхній участі у будівництві МЖК, проведенні реїдів. Учасники зустрічі домовились діяти активніше і тут.

В. ГОЛУБИЦЬКИЙ

На знімку: голова Денінської районної ради ветеранів війни і праці м. Кіровограда, кавалер ордена Слави трьох ступенів М. І. Жосан з воїнами-інтернаціоналістами Володимиром Лашиним і Олександром Салміним, які удостоєні урядових бойових нагород.

Фото І. МАСЕННА

(РАТАУ).

СРСР—США: КОРИСНИЙ ДІАЛОГ МОЛОДІ

Шість днів у столиці України проходила XV зустріч радянської і американської молоді. Вона була організована комітетом молодіжних організацій СРСР і громадською організацією «Форум за американо-радянський діалог».

На пленарних засіданнях і в робочих комісіях, за круглим столом і в певному спілкуванні одне в одному представники молодого покоління двох країн обговорювали питання, які відіграють важливу роль по обидва боки Атлантики. Радянсько-американські відносини, перспективи їх роз-

витку, проблеми роззброєння, контролю над озброєнням, роль молодих у сучасному світі, який небезпечно наблизився до межі, що загрожує термоядерною пожежею, — ці та багато інших питань були в центрі жвавих і відвертих дискусій. Сторони часом займали різні позиції, але були єдиними в тому, що розумні шляхи вирішення можна і необхідно шукати.

Молоді американці цікавилися ходом перебудови в радянському суспільстві, справедливо думаючи, що вона виходить за внутрішні державні рамки, справляє

свій вплив і на оздоровлення міжнародного клімату. Представники молоді Америки прагнули також глибше познайомитися з життям радянських ровесників, дізнатися про їхню роль у процесах, які відбуваються в країні, участь у вирішенні проблем, пов'язаних з долею світу.

Широкі можливості дістати відповіді на ці запитання було надано учасникам київської зустрічі при відвіданні Президії Верховної Ради УРСР, Раді Міністрів республіки, Київського міському партії, держуніверситету, Інститу-

ту електрозварювання імені Є. О. Патона АН УРСР, розмовах з керівниками республіканської комсомольської організації. Гості здійснили поїздку в місто Канів, побували на могилі великого українського поета-революціонера Тараса Шевченка. У колгоспах і радгоспах Черкаської області дізналися про умови праці і відпочинку землеробів. Поселенці США гостювали також у молодих радянських сім'ях, де, за їх відгукками, почували себе так само зацікавлено і певимушено, як вдома.

ЛИСТ ПОКЛИКАВ У ДОРОГУ

І НАКШЕ їх і не назвеш, як гіркими, ті випадковості. Навіть — болючими. Дві розмови зі старшими залишили на душі діачинки важкий осад. Втім, не буда багатослівним, звернувся краще до листа, що надійшов у редакцію.

«Шановна редакціє! Звертається до тебе вчорашня восьмикласниця. Живу я в селі Дмитрівці Знамянського району. У колгоспах «Україна» і «Путь Ильича», що розташовані на його території, митічки й чуємо: потрібні молоді спеціалісти, потрібна робоча сила. Та коли з подругами прийшли в городню бригаду колгоспу «Путь Ильича», де хотіли деякий час попрацювати, нам відповіли грубістю. Мовляв, користі від нас ніякої».

В іншому господарстві, — «Україна», — куди ми звернулися з проханням прийняти на ферму, теж відмовили... Далі — справедливі слова обурення і прохання допомогти, розібратися в даній ситуації».

Аж не вірилося, що таке може бути. І ось, полишивши всі невідкладні справи, їду в Дмитрівку.

...Таня Слюсар, автор листа, збиралася з мамою до Знамянки. Після восьмого класу вступила до Олександрівського технікуму сільського господарства. Скоро розпочнеться навчання, треба було дещо придбати в районі.

— Я писала, — розхвилювалася дівчина. — На могла змовчати. Ні, не подумайте, справа не в грошах. Справа в іншому — людській байдужості. Тоді якраз збирали огірки...

У Тані наворачтаються сльози. Зрозуміти її можна: одинадцять днів допомагає на шостій фермі колгоспу «Україна» доїти корів. А потім... Та варто про все розповісти детально».

Керуюча відділом № 1 колгоспу «Путь Ильича» Марія (Іванівна) Ярова в сумі розповідала, як нині важко доводиться господарству. Добра, що хоча двадцять всім студентів з Кіровоград-

ського педінституту допомагають. У червні—липні на полях працювали й учні місцевих шкіл, які об'єднувалися в табори праці й відпочинку. Питання, чи відмовляють тим, хто проситься допомогти, навіть обурило Марію Іванівну:
— Та ви що! Ось уже кілька днів сама ступаю в двері будинків, прошу всіх, хто може, щоб вийшли на збирання помідорів, навушів.
До розмови приєднується головний агроном Ю. С. Зітня:

ТАНЯ ХОЧЕ ПРАЦЮВАТИ

— Навіть зарплату вирішили видавати школярям наприкінці робочого дня. Це стимулює. Ні, відмов у господарстві бути не могло.

Зачитав лист. Він усіх буквально приголомшив. Агроном — бригадир овочевої ланки № 1 Анатолій Іванович Засимов відразу ж запропонував поїхати до ланкової городньої бригади Лідії Григорівни Собченки. Щоб з'ясувати все на місці.

На зарослому бур'янами полі, де достигають помідори, Ліда Григорівна зустріла нас насторожено.

— Приходили до нас дівчата, — розповідає. — Просилися. Та тоді якраз не було в них потреби. — І додає: — Що з них за помічники?... Посідають на відрі, ото й уся робота. Он як поле просипували, коли трудилися в таборі: все у бур'яні...

Сумніви розвіялися. Були, значить, дівчата, була й відмова. А Л. Г. Собченка наступала. Школярям, за її словами, бракує серйозності, зібраності. Та головне — виправдання ланкова вбачає в тому, що не було тоді в полі роботи.

Лідія Григорівна, літня вже жінка, за словом у кишеню не полізе. Нагубити підлеглим, обмовити, принизити для неї, за свідченнями очевидців, — річ буденна. А от хто тепер їй допоможе зібрати вирощений врожай, ланкова не знає. Звичайно, достигли овочі не

зіпсується. Ходить же по хатах керуюча, просить. У той час ланкова почувалася впевнено: керівники вищого рангу щось та придумають. Дівчатам, які хотіли попрацювати, слід іти, вважає вона, на консервний завод. Там і заробити більше можна.

Якщо вже торкнулися заробітків, то не було б нічого поганого в тому, якби сімейний бюджет багатодітної сім'ї,

зіпсується. Ходить же по хатах керуюча, просить. У той час ланкова почувалася впевнено: керівники вищого рангу щось та придумають. Дівчатам, які хотіли попрацювати, слід іти, вважає вона, на консервний завод. Там і заробити більше можна.

Якщо вже торкнулися заробітків, то не було б нічого поганого в тому, якби сімейний бюджет багатодітної сім'ї,

Слюсарів поповнили і чесно зароблені карбованці Тані. Вийшло ж так, що наслукавшись відмов, дівчина, її подруги літо прозвали дома. Через чиюсь необережне слово, через чиюсь байдужість. Тим часом Л. Г. Собченка й досі вважає себе праєюю.

Село Дмитрівка — велике село. В ньому, як вже згадувалося, два колгоспи. Тому й подавалася Таня в «Україну», де працювала дояркою одинадцять днів.

— Підійшла до мене, — згадує зоотехнік Ольга Миколаївна Рябич, — і попросилася на роботу. Я запитала, куди вона хоче. Виявилось, дівчина бажає поратися біля корів.

Старші доярки задррили свої колізі Марії Власівні Мегеч:
— Ото маеш помічницю, за лічені години освоїш професію!.

Та не довелося довго задррити М. В. Мегеч. Якось до Тані прийшли подружки, побачили, як вона працює. Наступного дня вони пішли до зоотехніка, тієї ж О. М. Рябич.

— Хочемо і ми в доярки... Суха, вбача відповідь: «Нема місця, Таня теж скоро тут не працюватиме...».

Ні з чим прийшли додому Рая Білінова і Наталя Зіноватна.

Чому Таня не пішла після одинадцятиго числа на ферму, сказати важко. Вона стверджує, що попередила зоотехніку, що триннадцятого липня поїде на співбсідку в технікум. А коли прийшла, подружки перенаказали, що і їй місця на фермі вже немає.

Ольга Миколаївна Рябич іншої думки: — Таня сама сказала, що наступного дня не вийде на роботу. Тан після цієї розмови не приходила...

Олегу Дмитровичу Михайло в у, голові в правління колгоспу, доводиться міркувати: де ж взяти доярок на ферми, що потрібно для того, аби молодь зацікавилася в рідній м у колгоспі?

Дещо в цьому напрямі вже робиться. Є стимули. Моральні й матеріальні. Молоді теж в господарстві немало працює. Але недостатньо ще її для забезпечення багатогалузевого виробництва.

— Влітку завжди ми потребуємо робочих рук, — розповідає голова правління. — Працювати є де, а от кому — нема. Добре, що виручають учні Кіровоградської СШ № 5 — ось уже дев'ятнадцять літо поспіль допомагають нам.

О. Д. Михайлова, його заступниця М. М. Добровольського схвилював інцидент. І лякало їх, насамперед, те, що через байдужість може постраждати спільна справа.

О. М. Рябич, хоч і не ляла дівчат, як це зробила в сусідньому господарстві ланкова Л. Г. Собченка, але вчинила не так, як треба було б. Чому, скажімо, вона не порадила дівчатам звернутися в правління? Чому зрештою, не направила їх на іншу ферму, де не вистачає доярок?

Ці питання не дають спокою. Адже через поспіх і байдужість можна не лише образити когось, а й зашкодити таким важливим справам закріплення молоді у сільськогосподарському виробництві. Отож хочеться, щоб подібні випадковості не траплялися більше ніде

Ю. ЯРОВИЙ
Дмитрівка
Знамянського району.

ДІВЧИНА З НАШОГО МІСТА

Розповіді про ГЕРОЇЗМ

Читач-газета

З початку року до редакції надійшло 3452 листи.

У нинішньому році виповнюється сімдесят п'ять років з дня народження Олени Захарівни Бур'янової — радянської патріотки, активної підпільниці під час тимчасової окупації фашистами Кіровограда. Її в'язничий комсомолки носить піонерська дружина середньої школи № 5, а також одна з вулиць обласного центру.

У вісімнадцятирічному віці Олена Бур'янова стала членом ВЛКСМ, згодом закінчила фізико-математичний факультет Кіровоградського інституту, була членом комсомолу групи, членом комітету комсомолу, редактором стішної газети. Після третього курсу інституту Олена працювала на педагогічній практиці у Шелестівській школі тодішньої Луцької області, і серед її учнів був майбутній юний партизан, Герой Радянського Союзу Валєя Котик.

Після закінчення педінституту Олена Бур'янова прийшла працювати до Кіровоградської середньої школи № 5. А вже незабаром її як одного з кращих молодих вчителів міста було обрано секретарем шкільної комсомольської організації. Молода жінка була словесна енергій у виконанні ділеї, але війна обірвала всі плани.

У серпні серік першого німецько-фашистського загартники окупували Кіровоград. — Що ж будемо робити, доно? — з болем запитала мави.

Боротися! — Олена стає одним з організаторів диверсійної комсомольської групи, до якої увійшли і її кращі вихованці — старшокласники Михайло Тихонський, Микола Безфамільний, Любов Мамощ, Надія Шавовалова, Тамара Щербаченко, а також вчителька Пастасія Лук'янівна Пономаренко із своїм братом Іваном Пономаренком — львівляном, що втік з фашистського полону.

Члени групи писали і поширювали листівки із закликами боротися проти окупантів і наймитів-поліцаїв, збирали, переховували зброю, допомагали військовополоненим. Тамара Щербаченко влаштувалась на роботу до міської поліцейської управи друкаркою і там доставала бланки, з яких підпільники робили фальшиві перепустки.

Після об'єднання з іншими підпільниками міста Олену Бур'янову призначають зв'язником, а на її квартирі організують явку для

патріотів. Ризикуючи власним життям, Олена разом з Настєю Пономаренко роздобула і серед білого дня принесла до себе радіоприймач. Три дні майже на очах у загарбників, котрі розмістилися в сусідніх будинках, дівчата копали льох, в якому й сховали приймач. Уночі Олена записувала зведення Радіоформбюро.

Кожного дня патріотка могла потрапити в руки фашистів, ті шукали розповсюджувачів листівок. Це не лякало Бур'янову. На своєму подвір'ї під льохом для овочів вона викопала глибоку кринівку, де переховувала зброю. Дівчина знала, що чекає її в разі провалу. Але наполягла на тому, щоб зброя знаходилась саме в неї, аби не ризикували ті, хто має маленьких дітей.

— У школі, що на Новомиколаївці, фашисти тримають полонених радянських льотчиків, — приніс звістку Іван Кошарев. — Пропонують їм записуватись до добровільної армії, стаги зрадниками. Хто не згоджується — нещадно катують.

Вже наступного ранку Бур'янова роздобуває фальшиві документи і через одного з військовополонених передає їх льотчикам. Так було врятовано п'ятнадцять радянських офіцерів, котрі втекли до Чорного лісу, до партизанів.

Та ще багато полонених знаходились на території концентраційного табору, розташованого біля першої міської лікарні. Серед них співробітник Академії наук СРСР, професор, агроном Шалва Григорович Горделаладзе. Завдання по визволенню видатного вченого, доручене Олені Бур'яновій і Тамарі Щербаченко, було у вищій мірі складним і небезпечним.

Розробляючи план визволення, патріотки звернули увагу, що німецькі охоронці іноді дозволяли передавати їжу полоненим. Цим і скористалися дівчата. Вони прийшли на лісопосілля, де працювали полонені. Вартові перевірили вміст кошика, пропустивши Олену з Тамарою до «родича». Із

цього дня вчепні постійно діставав їжу від своїх «підпільників». Охоронці швидко звикли до дівчат, не перевіряючи їх. Так патріотки і передали одного разу Горделаладзе цивільний одяг. Полонені, попереджені про втечу, що готувалася, затіяли у цей час бійку. Вчепний зник з табору.

Комедант окупованого Кіровограда не знаходив собі місця:

— Учора спалили продовольчий склад, пустили під укіє військовий ешелон, пошкодили зв'язок... А сьогодні втік Горделаладзе! Знайти вишпихі!

Шостого листопада, напередодні свята Великого Жовтня, в місті почалися арешти. За підозри у зв'язку з партизанами фашисти розстріляли підпільника Машука разом з батьками, двома сестрами і братом, а у Івана Кошарева зашкмили батьків. Було заарештовано Бориса Мессондза.

Через кілька днів прийшли й за Оленою...

Гестапівці по-звірячому катували патріотку. Їх цікавили прізвиська, квартири, явки.

— Скажеш? — запитували Олену.

— Ні! — чулося у відповідь.

І знову — тортури.

В тюремній камері Бур'янова зустрівся й з іншими подругами по підпіллю — Тетяною Седлеровою, Надією Філіпович, Оленою Тимошенко, Тонею Жубо, Ніною Лисак.

Першою розстріляли Олену Тимошенко.

— Як хочеться пожити ще... — були її останні слова.

22 листопада о п'ятнадцятій годині на страту покликали й Олену Бур'янову. ...Кіровоградці вічно пам'ятатимуть ім'я відважної підпільниці. Життя вона у серцях своїх учнів і тих, кого Олена Бур'янова не встигла викликати до шкільної дошки...

С. СТОРОЖЕНКО.

Надійний автобус

Про водія Володимира Муслика, який працює в Кіровоградському авто-транспортному підприємстві № 13527 і водить автобус «ПЛЗ» від обласного центру до Трудолюбівки, доводилось чути хороші слова не раз. А недавно особисто переконався в його майстерності, коли їхав за згаданим маршрутом.

Так, у своєму автобусі Володимир уміє створити доброзичливу і спокійну атмосферу. Ввічливо радить своїм ровесникам: «Не забувайте поступитись місцем інвалідам та пасажирам з дітьми!». Завжди дасть компетентну відповідь на запитання, що стосуються автобусних маршрутів, розкладу руху

ЧИТАЧ ЗНАЙОМИТЬ

транспорту та інше. Веселий водій, чемний, Справді, думаєш, спостерегаючи за ним: ніщо не коштує нам так дешево і не ціниться так дорого, як ввічливість.

— Хочеться вирушити з таким водієм, як наш Володя, у дорогу, — кажуть жителі села Трудолюбівки Н. Г. Бур'ян та М. П. Макарова. — Звіземо: яка б погода це була, а наш «пазник» вчасно прибуде в село. А ось недавно трапився такий випадок. На зупинці було людно. Підійшов автобус. Посідали. Проїхали метрів п'ятсот, коли це бабуся забідкалася: пропав гаманець. Володя негайно розвернувся і поїхав назад до зупинки. Знайшовся гаманець. Ось такий наш Володя. Інший би на його місці сказав: немає часу мені вертатись, хай не губить...

— Водієм я працюю два роки, звітаю як повернувся зі служби в армії, — каже Володимир Муслик. — Люблю свою роботу, техніку...

Л. САВИЦЬКИЙ, Новоукраїнський район.

ЧИТАЧ РАДИТЬ

СПАДЩИНА ДОБРОТВОРЦЯ

В наступному році педагогічна громадськість відзначатиме 70-річчя з дня народження відомого радянського педагога, нашого земляка В. О. Сухомлинського. Його творче надбання сьогодні служить багатьом вчителям, батькам, всім, хто причетний до виховання і навчання дітей.

Справжнього педагога важко уявити без власної бібліотеки. Книгозбірню має сьогодні кожна сучасна сім'я. Безперечно, що книги господар добирє згідно свого фаху, уподобань, захоплень. Але книги В. О. Сухомлинського «Серце віддаю дітям», «Народження громадянина», «Батьківська педагогіка» стали настільними і для освітян, і для батьків, і для науковців, студентів.

Думаю, що прихильники творчості В. О. Сухомлинського не обійшли увагою книгу «В. О. Сухомлинський. Біографія». Її підготовлено у видавництві «Радянська школа». Останнє видання є найповнішою працею дружини педагога Г. І. Сухомлинської і доньки, кандидата педагогічних наук Ольги Василівни Сухомлинської про творчий і життєвий шлях вчителя-науковця з Павлиша Онуфріївського району нашої області.

Нове видання містить бібліографію робіт, рецензії на його твори, літературу з початку його педагогічної діяльності і по 1985 рік.

Доробок В. О. Сухомлинського вражає своєю різноманітністю і багатоплановістю. Досить сказати, що бібліографічний покажчик літератури відомого педагога і про нього нараховує понад 3 тисячі назв. Уже після смерті В. О. Сухомлинського у світ вийшло 18 його книг. Загальний тираж його праць становить більше 12 мільйонів примірників. Їх видано 41 мовою народів світу.

М. ЛИТВИНЕНКО, м. Новомиргород.

Людно в магазинах

У райцентріському магазині «Книжки» багатьох відвідувачів цікавлять матеріали останніх партійних з'їздів, Пленумів ЦК КПРС, мемуарна література. Любителі книг, керівники господарств, установ і навчальних закладів придбали вже, наприклад, «Урожай-87» (видавництво «Плакати»), «Шлях до великого хліба» та інші.

Старшокласників зацікавили вірші та поеми Івана Френка, гостросюжетний роман народного письменника Таджикистану Джолола Ікрамі «Вороння живуче», останні перевидання творів Ярослава Галана, Лесі Ук-

ЧИТАЧ ПОВІДОМЛЯЄ

ранки, Юрія Яновського, Юрія Смолича і Олександра Довженка. Невеличкий молодіжний колектив, очолюваний Г. О. Афанасьєвою, постійно дбає про своїх відвідувачів.

Не зачиняються двері і в магазині «Спорттовари», до старшим продавцем Другий рік працює вилускниця Кіровоградського кооперативного технікуму Валентина Балан. Дівчина добре розуміється на різноманітній номенклатурі запасних частин до легкових автомашин, мотоциклів, мопедів і велосипедів, уважна до покупок.

Під керівництвом ветерана праці В. Я. Натис цей магазин щомісяця переважно планує товариобігу.

Л. БАЖАТАРНИК, м. Ульяновка.

І хороми не чекають...

Гостро нині ставиться питання про поліпшення діяльності закладів культури, особливо в таких селах, де забезпечена робота, селах невеликих, які підлягають сільрадам іншого великого села. А таких багато. Туди мало хто тягнеться на роботу. До контори колгоспу треба йти пішки (іноді випадково під'їдеш чим-небудь), а коли треба до голови колгоспу чи голови виконкому сільради, тебе не чекає легковика. Та й в район не так легко добратися вчепно, тому, що автобус їде до міста 2 чи 3 рази в день.

А буває ж, що людина хоче працювати і з бажанням їде в таке село. Але де жити? Ще нічого, коли він один чи вона одна (хоч взагалі не дуже добре бу-

ЧИТАЧ СТАВИТЬ ПРОБЛЕМУ

ти один чи одному). Одному легше піти на квартиру. Та й не тимчасово. Поївнється у спеціаліста сім'я, де жити? Хоч почуї у будинку культури.

Хіба в невеликих селах люди не такі самі, як в інших? Чи молоді немає? Є. Але вона тікає, зокрема, й через те, що будинок культури забезпечений. Трапляється, знайдеться людина, яка поставить роботу, організує агітбригаду, на стелі охоче виступають і старі, і молоді, навіть діти. Радіють люди! Аж тут розраховується художній керівник чи завклубом, бо немає де жити. От я і думаю: хіба колгосп чи сільрада такі вже бідні, щоб не знайти для одного чи двох якісь квартири? Наприклад, купити в людей, які продають хати, недорогі в таких селах. А вже молодий спеціаліст де теко не завжди має змогу (і гроші), щоб одразу побудувати оселю чи купити її.

Я хочу запитати: хто повинен забезпечувати в таких селах квартирами працівників культури, щоб вони трималися на одному місці? Куди звертатися, коли піде жити? Маю на увазі звертатися так, щоб допомогли, а не просто вслушали. От я хочу в селі працювати, але мене турбує квартира проблема...

В. НУЖНА, майбутній культурпрацівник.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Переадресуємо це запитання читачки обласному управлінню культури і відповідь (сподіваємося, чітку і конкретну) вмістимо в газеті. А це прорімо наших читачів, зокрема, сільських культурпрацівників, написати, як у них справи з працевлаштуванням і забезпеченням житлом. Плануємо повернутися до цієї теми.

Цікава позиція.

Фото С. МАЙСТЕРА.

